

Místo konání	IPR Praha, Velký sál budovy A	Datum	20. 04. 2018
Věc	Zasedání GR		
Přítomni	viz prezenční listina		
Zpracoval	Mgr. Martina Macáková MSc.	Počet stran 1/5 příloh	

Předmět záznamu: Zasedání Gremiální rady IPR Praha

Program: viz příloha

1. Úvod a přivítání hostů moderátorem Milanem Brlíkem a předsedou GR Petrem Hlaváčkem

2. Prezentace

- Velké rozdíly mezi sídlišti
- Mírný pokles počtu obyvatel
- Méně lidí v nájmu než ve zbytku Prahy
- Některá sídliště mají nepříznivý trend ve vývoji sociální struktury
- Horší kulturní a komunitní vybavenost

Nesnáze při rozhodování

- Absence koncepčních podkladů
- Stabilizované území (není z ÚP jasné, co se tam smí nebo nesmí)
- Konflikt občané vs. developer
- Vkrádající se deficit vybavenosti

MP

- Sídliště tvoří prstenec modernistického města
- V MP se k sídlištím přistupuje se stejnou mírou regulace jako k blokové zástavbě, respektuje se jejich původní koncepce
- Sídliště mají zpravidla svoji vlastní lokalitu
- Kvalita prostředí je hodnocena kladně, požadavek na zachování a respektu
- Stavební bloky a park ve volné zástavbě
- Ulice jsou zobrazené osou – aby bylo možné pracovat s jejich úpravou, nelze však pracovat s jejich průmětem
- Můžou se sídliště upravovat, ovšem podíl nezpevněných ploch z celkové výměry parku ve volné zástavbě se oproti stávajícímu stavu nesníží

Pilotní projekt – Vybíralka

- Mít platformu pro setkávání obyvatel

Sídlště, jak dál

- Srovnávací studie evropských projektů transformací sídlšť
- Spolupráce s městy a městskými částmi
- Aplikace na vzorových lokalitách
- Charakteristika
 - o Modernistický komplex zástavby
 - o Rozdrobená majetková struktura
- Je to velmi specifické prostředí, má své plusy a svá rizika
- V rámci ČR až 25% žije na sídlštích, v Praze až 42%
- Technický standard staveb
- Chybí prostorové uspořádání, jaké jsou prostorové předpoklady?
- Důraz:
 - o Kvalitní a čitelná veřejná prostranství
 - o Přiměřená velikost prostorových jednotek
 - o Čitelná urbanistická struktura
 - o Typologický mix
- Sídlště = křehká území
 - o Potřeba společenského konsensu, jak se k sídlštím bude přistupovat
 - o Nelze přistupovat z měřítka jednotlivé parcely, celková koncepce špatně čitelná
 - o Pro úspěšnou transformaci sídlšť je důležitá práce s celkem a synergie řešení problémů
- Strategie koncepčních úprav sídlšť
 - o Kombinace dlouhodobého prostorového rámce organizace prostředí a systému jednotlivých drobnějších intervencí (musí být synergické)
 - Nastavení dlouhodobého rámce
 - Vymezení srozumitelných jednotek pro následný postupný proces transformace
 - Příkladem vídeňský regulační plán
 - Synergie jednotlivých zásahů
 - Řešení konkrétních nedostatků
 - Zlepšení čitelnosti prostředí
 - Zapojení místních aktérů při rozhodování v území
 - o Procesní aspekty
 - Implementace do územního a regulačních plánů
 - Identifikace klíčových zásahů
 - Prostor pro iniciativu obyvatel a aktérů v území (majitelé pozemků atd.)
- Neintuitivní prostředí z hlediska prostorové správy, křehká území – vyžadují vyšší zapojení místních aktérů
- Užitím drobných, ale strategických zásahů lze zlepšit uživatelnost prostředí
- Nutná celospolečenská podpora – stránka metodická, finanční, legislativní – mělo by to být na celostátní úrovni

- Praha by měla iniciovat debatu na celostátní úrovni

3. Diskuse členů GR se zapojením veřejnosti

Jak sídliště hodnotit a charakterizovat?

Švácha: Potěšilo ho, že mezi sídlišti se musí rozlišovat. Důležitá sídliště jsou ta, kterým se věnovala odborná literatura (v minulosti i dnes). Ta si zaslouží největší zájem a citlivost.

Lábus: Politici o sídlištích mluvili jako o noclehárnách, králíkárnách. Bylo skoro povinností se sídlišť zastat. Začal je hájit. Zásadní obrat v mentalitě.

Mrázek: Srozumitelnost výstupů. Srozumitelné developerům, projektantům. Řada developerů nejsou osvícení, ale někteří se snaží produkovat určitou kvalitu. MP viděl v něm chyby, bylo by podle něj problematické pak dotvořit některé části Prahy. Nešťastná kauza Ďáblického sídliště. Investor se snažil extrémně navyšovat kapacity. Chyběla komplexní územní studie, která by vytvořila jasná pravidla, podle kterých v tom území investovat.

Cach: K nám přichází podnět v momentě, kdy to území už je tzv. zanícené. A v této situaci jsme vyzvaní k tomu, abychom zpracovali územní studii, která to má zachránit. Studie je nezávazná. Možná si myslíte, že jsme pod tlakem, abychom tam zafixovali stávající stav. Teď rozjždíme 3-4 studie. Zadání Ďáblické studie – zpracovatel prověří území za zachování stávajících hodnot. Ani dnes se nezadávají studie, které by byly fixační.

Švácha: Mluvit o „nešťastné“ petici dvou tisících lidí, to není správná cesta. Zpátky k té potřebě rozlišovat. Určitě jsou sídliště, která jsou „skoro v pořádku“ a nic nepotřebují. V opačném případě se architektonické zásahy mohou stát nástrojem, jak to vylepšit. Můj pocit je, ale že developeri se neptají, jak ta sídliště vylepšit, ale snaží se tam vtlačit něco, co ta sídliště nepotřebují. Veřejnost se pak logicky brání.

Jehlík: Jakýkoliv velký transformační projekty jsou politické akce (policy i politics). Žádáme regulativní nástroj, chceme, aby někdo stanovil pravidla. To co se v cizině používá, jsou nástroje „urban projects“ – komplexní koordinace. Jsou dva nástroje – jsou to podklady, s kterými se má jít do té akce. Proces je popsáný. Je to věc aktivity. Nástroj je činnost a aktivita.

Hlaváček: Je tu spousta energie, která se třísť o molo. Představa, že se bude rozhodovat jen dobře, selhala. Abychom udrželi nervy, abychom hledali průnik s politickou reprezentací, abychom nehanily peníze jako takový nebo makový. Diskuze je důležitá, věci se musí zformulovat. Především chybí práce města.

Kolínská: Nějaký konkrétní příklad, kdy ten proces vedl k dobrému výsledku? Nedomluvu nahrazujeme tvrdými pravidly. Na Ďáblicích se dobře ukazuje, jak je důležité vlastnictví. Jsou tam SVJ, to jak ty domy dobře vypadají je jejich zásluha. Pak tam jsou obecní pastviny a ty jsou ve velmi dobrém stavu. To, co je tam v soukromém vlastnictví, je buď úplně zavřené, nebo zkrachovalé. Soukromý developer aktivity typu Plechářna není schopen. Na sídlištích musí dál zůstat obecní živel, komunitní centra.

Bečková: Byla tu řeč o sousedských vztazích. Ještě jde o vztahy, které vznikají složitěji – jde o identifikaci s místem, která je mnohem těžší než pro lidi z historického centra. Až v poslední době lidé tuto identifikaci nacházejí a ďáblický příklad je toho důkazem a měli bychom si ho vážit. Potřeba společenského konsensu nad budoucím vývojem.

Lábus: Politická předpojatost, že všechno, co je v rukou komunity je dobře a co dělají developeři je špatně. Jestliže obchod skomírá, tak je to proto, že tu energii z místa vysáli jiná obchodní centra.

Sedláková: Developer proměňuje centrum a chce provozovny, které by mu zaplatily velký nájem. Pak se divíme, že tam nejsou drobné provozovny typu opravna bot. Problém sídliště je, že mizí obchody, které nejsou tak moc výdělečné a efektivní. Na sídliště developeři pohlížejí jako na nevzdělané apod. Většina sídlišť nemá možnost se identifikovat se s místem. Vůbec neodsuzuje developery, ale je důležité, aby se všichni obyvatelé brali jako plnohodnotní aktéři diskuze o budoucnosti míst, kde tito lidé žijí.

Občan, obyvatel sídliště Ďáblice: Velká část obyvatel se s sídlištěm sžila. Proto se také hlasitě ozýváme, když je ohrožena jeho budoucí podoba. Ďáblice mají hodnotu ve vysoké výši a zaslouží si zvýšenou míru ochrany. Právě to zmíněné procento možné budoucí zástavby v MP, aby bylo redukováno na minimum. Zásahy developerů, jak jsme se s nimi mohli seznámit, jsou nežádoucí bez návaznosti na infrastrukturu.

Brlík: Zajistit, aby zásahy byly konzultovány s obyvateli. Není kvalita důležitější než kvantita?

Občan: Chápeme, že vlastník žádá zhodnocení svého pozemku. Ale co je to architektura? Má usilovat o to, aby svými výstupy zajistilo kvalitní prostředí. Kvantita tak, aby to bylo vyvážené.

Anděl: V Kodani město dává podmínky pro developery (např. na typ obchodů). Prázdný parter komerčních prostor na moderních sídlištích. Co s tím?

Hlaváček: Mnichov – město je jinak strukturováno, rozhodování je centralizované. Realita je jiná. Věci musíme vidět postupně. Prvním krokem byly PSP. Jen to nejde

hned. MP přináší spoustu nástrojů. Nedá se říct, že všechno spasí komunitní centrum, nebo hodný developer. Mají se hledat všechny možné formy, jak živého města dosáhnout.

Kolínská: Projekt spolupráce města a developera ve Vídni – Aspern. Město mu do toho mluví. Veřejná správa se chová sebevědomě, nenechává to jen na soukromém sektoru. Můžeme si mechanicky přebírat postupy ze zahraničí? Ne, ale můžeme se jimi inspirovat. Začneme ale s tím napodobováním.

Hlaváček: Veřejná správa je zbytnělá a složitá, není schopná akce a není schopná zformulovat, co chce. Teď budou volby, ale nikoho nezajímá, že fungují v neefektivním prostředí.

Hainc: Chce se vymezit proti tomu, že nějaké území funguje jako laboratoř MP. Zahraniční města jsou v jiné situaci, protože hodně pozemků mají ve vlastnictví. Máme zastupitelskou demokracii. IPR je jen nástrojem, dohody nemůže nahrazovat.

Kohout: Role města musí být daleko aktivnější, na tom se můžeme shodnout. Musíme ale začít soustavně pracovat. U sídlišť je to zvlášť markantní. Vznikly jako centralizovaný projekt. Praha si musí uvědomit svoji odpovědnost širší.

Bartošek: Obrané slovo proti developerů. Bez nich to prostě dělat nejde. Akorát se s nimi musíme domluvit. Developer chce přirozeně vydělat peníze. Všechna ta města, o kterých mluvíme jako o hezkých příkladech, se chovají v podstatě jako developer.

Tuček: Město může být znovu průkopnické v tom, jak nakládat se sídlišti dál. Ideální příležitost, jak s tím pracovat dál. Jsem rád, že zaznělo, že je nutnost spolupráce na všech úrovních. Někdo to musí moderovat. Mám obavu, že politická reprezentace to není. Proto by poprosil IPR, aby se této role zhostil.

Hlaváček: Rád bych bránil taky trochu politiky. Politici umí dát ten mandát, je to vzájemná provázanost. Jsme hodně v mentalitě dotací. Relativně brzo ale budeme čistým plátcem a věci se přenastaví. Ta města, která umí spolupracovat se soukromým městem, tak to dělají už teď. Dotace v tomto smyslu negativně ovlivnily.

Kašpar: Jasná vize, kterou formulovat starosta MČ. Bylo jasné zadání. Jako manažer jsem s tím mohl pracovat a ty věci rozhýbat. Spolupráce v okamžiku zadání a otevřený konstruktivní dialog. Výstavba komunitního centra v Hloubětíně.

Bečková: Chtěla by se zastat občanské společnosti a obyvatel. Tahají za kratší konec. Nelze čekat, že obyvatelé budou někoho plácet po zádech. Pokud se nebouří, tak jsou asi spokojeni a je to v pořádku.

Lábus: Také záleží na tom proč se obyvatelé bouří (např. nechtěli domov důchodců). Ty co už to mají postavený, nechtějí, aby se postavila druhá etapa.

Kohout: Výzva spočívá v tom, abychom se zamysleli nad tím celkem. Až to zmodernizujeme, tak se to okýnko zase zavře a zafixuje se to na dalších 20let. Je škoda příležitost ke změně propásnout nevědomky.

Sedláková: Technická degradace je možná silný pojem. Technická infrastruktura. Chybí jednotný prvek?

Lábus: Možnosti rekonstrukce sídlišť jsou neomezené. Nejde o technologie. V 60. letech se lidi z historických domů rádi stěhovali do paneláků za ústředním topením. Ochránit to, aby nezrezla ta výztuž. Udržitelnost vývoje.

Hainc: Jsme si vědomi toho, že MP bude platit až v roce 2022.

4. Prezentace dopravního modelu

Výchozím bodem pro model byl platný ÚP a modifikace dopravy v oblasti Palmovky 6 zatěžovacích stavů

1. varianta – současný stav
2. varianta – podle platného ÚP (počítá s dostavbou komunikační sítě, S a J větev)
3. varianta – podle platného ÚP bez S a J větve
4. varianta – obousměrná Pobřežní Sever
5. varianta – propojení LM Na Žertvách (Pleskot)
6. varianta – bez pobřežní a okruhů

Zatížení stav 2015 – srovnání s ostatními mosty.

Není zapotřebí podle modelu most rozšiřovat na 4 jízdní pruhy.

Kloknerův ústav analýza

- poprvé za celou dobu se udělal pasport historických částí, detailní výchozí materiál pro případný zásah
- síranová koroze v základových konstrukcích, pilířů i opěr
- jak nosná konstrukce je netrvanlivý, tak tyto vrstvy (předsádkový beton) jsou velmi odolné
- žádná část mostu nevyhovuje aktuálně platným předpisům
- rámy jsou železobetonové a jsou nejslabší částí
- stav byl havarijní
- co musí být upřesněno – je nutno zabezpečit odpovídající zatížitelnost a životnost

- buď zcela nový most, nebo radikální rekonstrukce (zcela vyměnit rámy, schodiště)
- obě varianty budou za podobné náklady

Bartošek: Lze přesněji definovat, jak dlouho by nám most sloužil?

Kolísko: Samozřejmě záleží na míře péče. I o rekonstruovaný most může při dobré údržbě sloužit donekonečna.

Kolísko: Z hlediska životnosti je po radikální rekonstrukci nelze zaručit:

Dolínek: Kolik by byla maximální nosnost po opravě?

Kolísko: Tak, aby to vyhovělo aktuálně platným předpisům.

Burgerová: Uvažované náklady obsahovaly náklady na bourání?

Kolísko: Cena vyplyne ze soutěže. Srovnání bylo učiněno proto, aby bylo jasné, že rekonstrukce nebude levnější.

Hlaváček: Cítíme tíhu odpovědnosti. Cílem je, abychom se navzájem slyšeli a politici se mohli odpovědně rozhodnout.

Komínek – prezentace poradního týmu pana nám. Dolínka.

- Stavěl se v době krize, výstavba nejlevnějšího mostu
- Prostory v pilířích oblouků musí být provzdušněny (např. vhodné při povodních)
- Kritéria pro rozhodování: únosnost, bezpečnost, trvanlivost, termín uvedení do provozu, náklady na údržbu, investiční náklady, soulad stavby s okolím, význam pro rozvoj MČ

Koucký: Odlišit od sebe pojmy hodnota a cena. Je evidentní, že jsme se to doteď nenaučili. Kolísko argumentoval cenou trojského mostu nesprávně. Další zločin je požadavek na samostatné tramvajové těleso. Když bychom hovořilo o tom, že se jedná o jediný kubistický most na světě, tak bychom se k němu tak měli chovat. Ten projekt je zruďný, trochu napodobuje, trochu se přizpůsobuje, trochu je moderní a není ani jedno. Je to ukázka společenského selhání. Rozsáhlé studie se dělají na poslední chvíli. Ale kritériem je pro nás smutně cena. Radikálně bych ho rekonstruoval. Pokud by to nešlo, tak postavme opravdu úplně nový.

Bartošek: Jak je to s pilíři a hladinou?

Koucký: Pokud je vydané stavební povolení na výšky, které jsou v současné době. Princip je složitý. Dávám na stůl čistý papír. A záleží, co bude stát kolem. Větší rozpětí znamená větší cena, ale zase větší eleganci. Důležitost toho, jak most vypadá zespodu.

Hlaváček: Pokud se most zbourá, tak bude soutěž a nový most. Pokud budeme rekonstruovat.

Koucký: Rekonstrukce dostává slova uvedení do původní podoby.

Komínek: Na mostě jsou 4 prvky, které lze nazvat kubistické. Druhá věc je 21. století, nový most na základě soutěže tak jsme v roce 2030.

Bečková: Postavení provizoria bylo dříve naprosto běžné. Byly to většinou dřevěná provizoria. Když se opravovali, tak tam postavili naprosto plnohodnotné provizorium, které tam fungovalo třeba 10 let. Naše rozhodnutí je spásou.

Jehlík: Chtěl by slyšet konkrétněji v čem spočívá ta hodnota. Je to zajímavé téma obecně. Od 80. let se ví, že most není jen spojnice. To je překonané modernistické pojetí. Je to součást veřejného prostoru, kontinuum. Most není jen spojnice, je to také spojnice. Má spoustu jedinečných kvalit. Je součástí topografie města, řeky. Je to obraz města. Zaznělo, že se už několik let nic neděje. Že to vyžaduje trpělivost, tak je to normální. Někdo z nás prohraje, to je holt života. 4 letá diskuze, to je taky hodnota. Most je taky památka ryze kulturní, ne jen technická.

Petrus: Mě vadí, že se mluví jen jako o památce a nemluví se o mostě. Mluví se už od povodní 2002, že most by měl být rekonstruován.

Lábus: Bohužel si zvykáme na to, že kulturní hodnota je politické rozhodnutí. Ale nechápu, že Ministerstvo kultury to nevyhlásilo za památku a to rozhodnutí považuje za politicky ovlivněné rozhodnutí. Ten most má symbolický význam, byl postaven k 10letému výročí republiky. To je most mezi Ruskem a Německem, takhle na to mysleli. Co je ten vlastní most? Přesvědčen, že se nemusí rozšiřovat.

Komínek: Nejsme schopní dokončit vnější ani vnitřní okruh, skelet neexistuje. Víze, že postavím několik užších mostů v Praze, je víze daleké budoucnosti. Neúdržba vede k totální zkáze mostu. Postavíme to a pak čekáme, nikdo nemyslí na údržbu. Z hlediska památkářského padly velmi důležitá slova. Jednotlivé kameny se ale dají vyměňovat. Ten most je k nám milosrdný. U Libeňského mostu ale nic vyměňovat nelze. Je to složitější než jenom náhrada

Kolínská: Doplnit do prezentace informaci o podílu peněz, aby nevznikl dojem. Rozhodujeme i o budoucnosti dalších mostů.

Hlaváček: Smyslem bylo si to věcně říct. Protože zastupitelský sál tuto debatu z jeho zkušenosti neumožňuje. Větší ambice nemáme. Když poslouchá Kolíska, tak taky vidí rizika toho návrhu (na rekonstrukci). Doba na přípravu investiční akce je strašně malá. Nacházíme se v nějakém mezistupni.

Kolínská: Prosba, jestli by účastníci mohli přijít na prezentaci. Zvážit jestli by GR nebo architekti by nechtěli poslat otevřený dopis zastupitelům.

Čížinský: Teď se má rozhodnout, jestli bude provizorní most. Jestli GR nemůže MK vyzvat, aby to prohlásilo za památku.

Šefců: Nadužívá se pojmu radikální. Opravují se jiný památky s většími dopady.

Scheinherr: Rozkladová komise bude zasedat ve stejný den jako zastupitelstvo. Politici se budou zabývat náklady na údržbu.

Šefců: Jsou vyvíjeny technologie na sanaci. Tu nejvíc namáhanou část jde vyměnit, i kdyby to byla památka.

Hlaváček: Otázka, jak postupovat s mostem. Máme vydat nějaké stanovisko, které se okamžitě stane politickým stanoviskem.

Jehlík: Aby zastupitelé měli na stole nějaké rozumné srovnání. Očistit tu prezentaci o tendenčních věcí. Jestli se dá sepsat znova, proč by to měla být památka. Hodnota kulturní mostu je porovnatelná s otázkou ceny. Jak vyjádřit sílu té hodnoty? Je to Janák, je to koncepční věc - jak pojmenovat tu hodnotu, tu jedinečnost, výjimečnost?

Švácha: Vyzvat zastupitele, aby spojili pragmatické hledisko s hlediskem kulturním.

Bartošek: Podporuje argument, že nelze spojovat hodnotu a cenu. Debata o nákladech je velmi nebezpečná. Jedná se o chatrné odhady. Oprostit tu debatu od financí.

Hainc: Měli bychom mít ty ambice a étos vytáhnout. Možná, když už ne nic jiného tak to 100leté výročí. Není divné na to upozorňovat. Je to zkratka, ale může to zabrnkat na emociální rovinu.

Jehlík: Měl by se sepsat obecný dopis a jemně naznačit sentiment. Bylo k 10. výročí a teď k 100. výročí si to zbouráme. Ať to zvaží.

Bečková: Můžeme říci, že architekti s památkáři, že preferujeme zachování.

Hlaváček: Jestli by do svých výstupů vložili otázku hodnoty, doporučuje Milanovi Komínkovi. Významná část veřejnost to vnímá jako komplexní věc.

Boháč: Je potřeba to napsat, i když si nemyslí, že to bude použito ve věcné diskuzi a že to bude velmi účelově vykládáno.

Hlaváček: Aby odsouhlasili výstavbu provizorního mostu.

Zapsala Mgr. Martina Macáková, MSc.

V Praze 20. 4. 2018

Za Gremiální radu IPR Praha

předseda Ing. arch. Petr Hlaváček

Zvukový záznam ze zasedání a doklady k volbě jsou uloženy na IPR Praha.